

Nr 756

Av herr **Grebäck m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 99, angående yrkesutbildningen på trädgårdsområdet och stödet till trädgårdsnäringens rationalisering, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 628 i Första kammaren)

I proposition nr 99 föreslås en viss omläggning av yrkesutbildningen på trädgårdsområdet. Bl. a. föreslås att en ny trädgårdsskola för grundläggande yrkeskurs och förmanskurs skall komma till stånd i Norrköping i stället för den nuvarande skolan å experimentalfältet i Stockholm, som till följd av utbyggnaden av Stockholms universitet måste nedläggas inom kort. Det får emellertid ifrågasättas om den i propositionen förordade lokaliseringen är riktig.

Det är nämligen angeläget, att när en ny skola skall byggas denna placeras inom ett område, som med hänsyn till klimatiska förhållanden, elevrekrytering och undervisning är lämpligast. Det är då naturligast att skolan förläggs till den del av mellersta Sverige, som har den mest omfattande och högststående trädgårdsproduktionen och trädgårdsanläggningsverksamheten. Av en nyligen i regi av trädgårdsekonomiska byrån vid Alnarp genomförd trädgårdsinventering framgår, att Mälardalen som odlingsområde är betydligt överlägset Östergötland. Som jämförelse kan följande uppgifter lämnas beträffande odlingsarealer:

	<i>Mälardalen</i>	<i>Östergötland</i>
Växthusareal i ar	7 120	1 473
Bänkgårdar i ar	2 456	883
Köksväxtodling på fritt land i ha	436	201

När det gäller trädgårdsanläggningsverksamhet är Mälardalen överlägset Norrköping icke blott ur den synpunkten, att det är ett betydligt större befolknings- och bostadsområde, utan framför allt därför, att området representerar ett flertal olika landskapstyper och därigenom är representativt för en mycket stor del av södra och mellersta Sverige. Norrköping däremot ligger på en slättbygd liksom Alnarp. Då nu en anläggningslinje skall inrättas även vid Alnarp, framstår så mycket starkare kravet på att bibehålla den mellansvenska undervisningen i trädgårdsanläggning inom det för sina växlande klimat- och landskapstyper karakteristiska Mälardalen.

Utredningen har redovisat, att under de senaste åren 37 procent av eleverna vid den mellansvenska trädgårdsskolan rekryterats från Götaland, och som förklaring nämnt, att endast den mellansvenska skolan varit utrustad med en kurs för trädgårdsanläggare. Departementschefen har åberopat nämnda procentsats som argument för att flytta skolan till Götaland. Till att under samma period 15 procent av elevantalet rekryterats från Norrland har hänsyn icke tagits. Siffran skulle också kunna utnyttjas som argument för att bevisa den attraktionsförmåga på elever från olika landsdelar, som skolans nuvarande placering medför. Skall dylika överväganden vara vägledande för lokaliseringen, torde också kunna hävdas att en av de tre skolor, som beröres i propositionen, bör förläggas till Svealand. Emellertid har gränsdragningen mellan Sveriges tre landsdelar föga eller intet att göra med den naturliga indelning av landet i skilda områden med hänsyn till olika klimat- och landskapstyper, som borde vara avgörande för beslut om en trädgårdsskolas placering. Med en sådan indelning skulle mycket stora delar av Götaland komma att hänföras till det område, för vilket Mälardalen är representativt. Förslaget i propositionen innebär, att detta område blir helt utan trädgårdsundervisning, vilket måste betraktas som felaktigt och i högsta grad beklagligt.

Av de tillstyrkande yttranden, som avgivits av trädgårdsodlarnas yrkessammanslutningar framgår att man i första hand varit intresserad av att bibehålla trädgårdsskolan i Mälardalen. Sedan utredningen emellertid av ekonomiska skäl avvisat Mälardalen, har man framhållit att Norrköping "för den handelsmässiga trädgårdsodlingens vidkommande är en acceptabel förlägningsplats".

De betydelsefulla organisationer, som representerar trädgårdsanläggningsbranschen, nämligen Sveriges Trädgårdsanläggningsförbund, Föreningen Svenska trädgårdsarkitekter och Föreningen Sveriges trädgårdskonstnärer har jämte lantbruksstyrelsen, lantbrukshögskolan, Alnarpsinstitutet, Lantbruksförbundet och Hushållningssällskapens förbund m. fl. avvisat förslaget om flyttning av skolan från Mälardalen, där trädgårdsundervisning bedrivits vid olika skolor i nära två århundraden. Hittills har anläggningskursen vid den mellansvenska skolan lockat de flesta sökandena, då däremot odlingslinjen blivit glest besatt och ibland fått inställas. De av handelsmässig odling intresserade eleverna har i stället sökt sig till trädgårdsskolan i Alnarp, som är belägen inom vårt mest betydelsefulla växthusdistrikt. En förflyttning av skolan från dess nuvarande trädgårdsområde kan befaras medföra att den blir mindre attraktiv även för sökande till anläggningslinjen, detta så mycket mera som en anläggningslinje skall inrättas även vid Alnarp.

Den investering i en ny trädgårdsskola, som under alla förhållanden synes påkallad, bör ske på ett sådant sätt, att den på lång sikt blir till bästa nytta

för landet och trädgårdsnäringen. Lokala erbjudanden av ekonomisk och förmodligen tillfällig art bör under inga förhållanden få avgöra frågan om skolans förläggning.

Vid en omprövning av möjligheterna att förlägga trädgårdsskolan till Mälaronrådet bör särskilt utvärderas i vad mån Bergianska stiftelsens medverkan kan påräknas. Professor P. J. Bergius skriver i sin testamentariska författning av den 20 december 1794, vilken skall ligga till grund för stiftelsens verksamhet, följande: "Som hufvudafsikten med denna testamentariska författning är Landets bästa och Publici nytta så böra Lärlingar antagas här tilläras, för att sedan öfver Riket utspridas, så att Bergielund i framtiden måtte blifva en gagnande schola för horticulturen, hvarifrån käcka Trädgårdsmästare riket öfver kunna utspridas."

Bergianska trädgården har på grund av stadens tillväxt redan en gång fått flytta från innerstaden till sin nuvarande plats. Hinder torde därför icke behöva föreligga för en ny flyttning, i händelse den nuvarande marken måste tagas i anspråk för andra ändamål.

Enligt vår mening talar således övervägande skäl för att skolan förläggas till Mälaronrådet, varvid de s. k. Mälaröarna torde erbjuda en lämplig förläggningsplats. Vi föreslår, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om förnyad prövning av frågan och om förslag rörande skolans förläggning till Mälaronrådet.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 99 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt prövning och förslag rörande förläggande av trädgårdsskola omfattande grundläggande yrkeskurs och förmanskurs till Mälaronrådet i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 28 mars 1962

Erik Grebäck

Lennart Stiernstedt

Anna-Lisa Lewén-Eliasson

Carl-Erik Johansson

Gösta Bohman

Folke Trana

i Södertälje

Essen Lindahl

Erland Carbell

Augustinus Keijer

Cecilia Nettelbrandt

Dag R. Edlund